

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ

**ПРИЈЕМНИ ИСПИТ
ЗА ФИЛОЛОШКЕ ГИМНАЗИЈЕ И ОДЕЉЕЊА**

Јуни, 2012. године

ПРОЧИТАЈ ПАЖЉИВО УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ТЕСТА!

Време за израду теста је 120 минута. Пре него што одговориш, нажљиво прочитај питања. Дежурири професори не нружају додатна обавештења о питањима, осим уколико она – због техничке грешке – нису довољно читљива. Одговоре на питања можеш најпре написати обичном (графитном) оловком. Признају се, међутим, само одговори напписани хемијском оловком или наливпером. Не признају се одговори у којима је нешто прецртано, дописао или исправљено белилом. Такође се не признају неоптпни одговори, зато пажљиво ради и добро размисли пре него што упишеш коначан одговор.

На тесту није дозвољено исписивати податке о ученику ни ти цртати било какве знакове.

Води рачуна о томе да је решавање теста временски ограничено.

СРЕЋНО!

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ
на пријемном испиту у филолошким гимназијама и одељењима
школска 2012/2013. година

Питање број	П и т а њ е	Поени
1.	<p>Допуни.</p> <p>а) Најзначајнији сарадник Вука Стефановића Караџића у изради Српског рјечника из 1818. био је _____. (наведи име и презиме)</p> <p>б) Вуков Српски рјечник из 1818. је тројезични речник. Наведи називе за језике који су употребљени у њему: _____ _____</p>	_____
2.	<p>У српском књижевном (стандардном) језику прихваћен је изговор некадашњег гласа јат:</p> <p>а) само екавски б) екавски и ијекавски в) екавски, ијекавски и икавски</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора.</p>	_____
3.	<p>У свакој од колона један глас пе припада наведеној скупини гласова према начину изговора. Заокружи те гласове.</p> <p>а) Струји (фрикативни): С, З, Ш, Ж, К, Х, Ф б) Праскави (експлозивни): П, Б, Т, Д, К, Г, Х</p>	_____
4.	<p>ГЛЕДАЛАЦ ЈЕ НЕШТО РЕКАО ГЛЕДАОЦУ.</p> <p>Заокружи слово испред тврдње која се у потпуности односи на гласовне промене остварене у подвученој речи.</p> <p>а) У примеру су остварени јотовање и прелаз Л у О. б) У примеру су остварени прелаз Л у О и непостојано А. в) У примеру су остварени прелаз Л у О и једначење сугласника по месту и начину изговора.</p>	_____

5.	Поред примера наведи назив за извршену сугласничку гласовну промену: а) ПЕЦИ (: пекао): _____ б) ПРАШИНА (: прах): _____ в) ВРАПЦИ (: врабац): _____	_____
6.	1) Заокружи слово испред одговора у коме обе речи имају кратак акценат: а) нос, сан б) воља, новине в) врабац, два 2) Заокружи слово испред одговора у коме обе речи имају дуг акценат: а) врата, нокат б) светлост, објаснити в) нос, овца	_____
7.	<u>Можда</u> бисте могли назвати случајношћу то што сам <u>ја</u> једнога дана <u>брзо</u> дотрчао <u>до</u> куће и донео <u>црвене</u> руже. Поред примера наведи назив врсте речи којој припада: а) <u>можда</u> : _____ б) <u>ја</u> : _____ в) <u>брзо</u> : _____ г) <u>до</u> : _____ д) <u>црвене</u> : _____	_____
8.	Пријатељи су попили <u>сок</u> . Наведи назив за скупину именица по значењу којој припада подвучена реч <u>сок</u> : _____	_____
9.	Подвуци заменичке енклитике у примеру: Он јој је рекао да ће га видети следеће године.	_____
10.	Подвуци показну заменицу у примеру: Тај човек је разговарао са мном и са својом мајком.	_____
11.	Поред примера наведи назив употребљеног падежног облика. Била је то <u>марама</u> <u>коју</u> је моја мама купила <u>у Риму</u> . а) <u>марама</u> : _____ б) <u>коју</u> : _____ в) <u>у Риму</u> : _____	_____

12.	<p>Поред примера наведи назив употребљеног глаголског облика. <u>Говораху да су видели нешто што ми не видимо.</u> а) говораху: _____ б) су видели: _____ в) не видимо: _____</p>	_____
13.	<p>Подвучи прилог у реченици: Дванаестогодишње несташно дете трчало је брже од мене.</p>	_____
14.	<p>Одреди функцију (службу) подвучених речи. а) Оставио је <u>књиге</u> и отишао. _____ б) <u>Гошћа</u> је погледала на сат. _____ в) Лука <u>је био ониског раста</u>. _____ г) <u>Данас</u> сви некуд журе. _____</p>	_____
15.	<p>Поред примера наведи број нростих реченица у њему. а) Бришући сузе непрестано, све сам јој испричао. _____ б) Казала сам јој како сам пустила дедину руку да га не бих ометала у одласку. _____ в) Схватила сам то чим сам изашла, али следећи посетилац је већ био унутра. _____</p>	_____
16.	<p>Испод примера наведи назив за врсту зависних реченица по значењу којима припада подвучени део сложене реченице. а) Казала сам <u>да ћу јој послати поруку</u>. _____ б) На утакмицу сам отишла са дечаком <u>кога сам упознала летос</u>. _____ в) Нисам успео да га сретнем <u>зато што сам закаснио</u>. _____</p>	_____
17.	<p>Просте реченице у сложеној реченици Да звоним или да куцам? – налазе се у: а) саставном односу б) супротном односу в) раставном односу</p> <p style="text-align: center;">Заокружи слово испред тачног одговора</p>	_____

18.	<p>Препиши примере из низа разврставајући их у парове према значењским односима.</p> <p>Јутро, говорити, кадар („способан“), причати, сумрак, кадар („особље“).</p> <p>а) Сионими: _____</p> <p>б) Антоними: _____</p> <p>в) Хомоними: _____</p>	_____
19.	<p>Заокружи корен речи у речима:</p> <p>а) умор, замор, миран</p> <p>б) ноћ, ноћити, преноћиште</p>	_____
20.	<p>Заокружи слова испред шест правилно написаних реченица.</p> <p>а) Отац гђице Иване Ивановић је др. Петар Јовановић.</p> <p>б) Инж. Лука Марковић путовао је пругом Београд–Бар.</p> <p>в) Навијачи су носили црно-беле дресове.</p> <p>г) Мада се већ уморио наставио је да хода.</p> <p>д) Како не би закаснила, Јелена пожури.</p> <p>ђ) Где има дима има и ватре.</p> <p>е) Дошао је да га обиђе, али га није нашао.</p> <p>ж) Не само да зна истину него и говори о њој.</p> <p>з) Помоћи нема ни од куда.</p> <p>и) Препричава догађај на дугачко.</p> <p>ј) Било ко да каже, он прихвати.</p> <p>к) Нико не зна ништа ниочему.</p>	_____
21.	<p>Препознај и напиши назив подвучене стилске фигуре:</p> <p>а) „Све се диже, буди, све се <u>нуши као врућа крв</u>, одише снагом, свјежином.” (Петар Кочић: <i>Јаблан</i>)</p> <p>Назив подвучене стилске фигуре је _____.</p> <p>б) „Оставити људе са пола објашњења – то може само <u>пећина камена срца</u>.” (Душан Радовић: <i>Капетан Џон Пиплфокс</i>)</p> <p>Назив подвучене стилске фигуре је _____.</p> <p>в) „Али, у <u>светле летње</u> вечери када се у језеру, као бели цветови локвања, расцветају звезде – силази са висина глас фруле и не престаје до зоре.” (Гроздана Олујић: <i>Звезда у чијим је грудима нешто куцало</i>)</p> <p>Назив подвучене стилске фигуре је _____.</p>	_____

22.	<p>Одреди облике казивања (форме приповедања) у следећим одломцима:</p> <p>а) „ – Па, нека, има дјечак право. – Шта има право? – Па нек проба. Камо среће да сам и ја некад тако радио, можда би ми друге тице данас пјевале.”</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>б) „Дубока, страховита тишина. Влажна свјежина шири се кроз ноћ. Млак вјетар подухива преко кућа, што се полукружиом, непрекидном низу протежу испод планине. Кровови, обрасли маховином, једва се распознају према мјесечини, од зелених шљивика, кроз црне стрше. Само се гдјегдје бјеласка нови кров.”</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>в) „Мало па тек прозбори онако сама: `` Та ред је једином да и мене Бог обрадује! И зар ја нисам срећна? Ко то каже? Те како сам срећна! Море имам ја сина! Имам домаћина, хеј!”“</p> <p>Облик казивања је _____.</p> <p>г) „Брат му је, по договору, провео ноћ у селу, са децом, да у зору порани и дође да му се нађе, при растанку са женом, чије су се плахе ћуди обојница бојали. И заиста, тек што се вратио са поласка војника, успевши се, тешко, уз брдо, указаше се, са друге стране, велика, шарена кола, која одмах опколише слуге.”</p> <p>Облик казивања је _____.</p>	
23.	<p>Прочитај пажљиво наведени опис девојачке лепоте у нашој народној песми и одговори на постављена питања:</p> <p>„Кроз мараме засијало лице, Сватовима очи засјениле Од господског лица и ођела; Сви сватови ником поникоше, И у црну земљу погледаше, Ја од чуда лијепе ђевојке.”</p> <p>Заокружи елово испред имена девојке на коју се односи претходни опис:</p> <p>а) Милица б) Љепосава в) Хајкупа</p>	

24.	<p>Наведена су дела једног истог писца. Напиши његово име и презиме:</p> <p>Дела су: <i>Прича о кмету Симану, Мостови, Мост на Жети, Аска и вук</i></p> <p>Име и презиме писца је _____.</p>																
25.	<p>Пажљиво прочитај наредни одломак и одговори на постављена питања:</p> <p>„Сунце зађе, а спушта се тама, На небу је вечерњача сама, Небо ведро, а река се чиста Тамо-амо у пругама блиста. Ој, Дунаво, о, ти реко силна, Ала си умилна!”</p> <p>а) Напиши име и презиме писца чије је ово дело: _____.</p> <p>б) Напиши назив дела из кога је наведени одломак: _____.</p> <p>в) Напиши назив књижевне врсте којој ово дело припада: _____.</p>																
26.	<p>Заокружи слово испред имена два писца који нису били савременици (нису живели и стварали у истом веку):</p> <p>а) Оскар Давичо и Десаика Максимовић б) Лаза Лазаревић и Војислав Илић в) Вилијем Шекспир и Мирослав Антић</p>																
27.	<p>Из следећег низа појмова прецртај уљеза:</p> <p>пејзаж, портрет, ентеријер, епизода, екстеријер</p>																
28.	<p>Напиши назив књижевног дела у коме се јавља наведени лик, као и књижевну врсту којој то дело припада:</p> <table border="1" data-bbox="349 1696 1331 1977"> <thead> <tr> <th>Лик:</th> <th>Дело:</th> <th>Књижевна врста:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>а) Јеротије Паитић</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>б) гроф Капулет</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>в) Миона Сибинова</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>г) Лазар Мачак</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Лик:	Дело:	Књижевна врста:	а) Јеротије Паитић			б) гроф Капулет			в) Миона Сибинова			г) Лазар Мачак			
Лик:	Дело:	Књижевна врста:															
а) Јеротије Паитић																	
б) гроф Капулет																	
в) Миона Сибинова																	
г) Лазар Мачак																	

29.	<p>Заокружи слово испред тачне тврдње у свим појединостима:</p> <p>а) Радоје Домаиовић је наш познати сатиричар, чије је најпознатије дело књига <i>Сеобе</i>.</p> <p>б) <i>Светли гробови</i> су епска песма нашег савременог песника Јована Јовановића Змаја.</p> <p>в) Данијел Дефо је нисац чувене светске баладе <i>Робинсон Крусо</i>.</p> <p>г) <i>Све ће то народ позлатити</i> је приповетка српског писца 19. века Лазе Лазаревића.</p>	
30.	<p>Доврши наредне реченице појмовима који недостају:</p> <p>а) Врста приповедиог дела у коме аутор бележи своје успомене на неке значајне друштвене, културне и историјске догађаје чији је и сам био учесник и очевидац називају се _____.</p> <p>б) Стилска фигура која се састоји у узастопном понављању истог сугласника или сугласничке групе у више речи у стиху или реченици назива се _____.</p> <p>в) Краћа прозна врста у којој се на занимљив и оригиналан начин расправља и преиспитује о неком значајном животном, научном, уметничком или књижевном питању назива се _____.</p> <p>г) Врста књижевног рода који одликује појачана осећајност, субјективност и згуснут језички израз назива се _____.</p>	
31.	<p>Према наведеним подацима препознај и напиши име и презиме писца о коме је реч:</p> <p>а) Српски песник, приповедач, драмски писац и преводилац који је живео и стварао у 20. веку. Рођен је у Суботици, а школовао се у Мађарској и на Цетињу. Међу његовим најпознатијим делима су: <i>Рани јади</i>, <i>Башта</i>, <i>пепео</i> и <i>Пешчаник</i>, као и <i>Гробница за Бориса Давидовича</i> и <i>Енциклопедија мртвих</i>.</p> <p>Име и презиме овог писца је _____.</p> <p>б) Велики српски песник, приповедач и драмски писац романтизма. Рођен је у Српској Црњи у Банату, а од 1857. до 1878. године радио је као учитељ по разним крајевима Србије. Написао је једну од наших најпознатијих родољубивих песама <i>Отаџбина</i>.</p> <p>Име и презиме овог писца је _____.</p>	

	<p>в) Један од наших највећих драмских писаца. Његова прва комедија <i>Народни посланик</i> (1883), коју је написао у деветнаестој години, морала је чекати тринаест година да би била постављена на сцену. Био је дипломата, заменик управника Народног позоришта у Београду, а његове познате комедије су: <i>Госпођа министарка</i>, <i>Сумњиво лице</i>, <i>Ожалошћена породица</i>.</p> <p>Име и презиме овог писца је _____.</p> <p>г) Утицајни песник италијанске књижевности 14. века, чија је омиљена песничка форма била сонет. Певао је у част и славу прелепе Лауре. Његово најпознатије дело испевано је на италијанском народном језику и то је збирка песама <i>Канцонијер</i>.</p> <p>Име и презиме овог писца је _____.</p>	
32.	<p>Подваци нојам који се односи искључиво на драму:</p> <p>јунак, катарза, мотив, композиција, строфа</p>	
33.	<p>У кућицу испред наслова напиши одговарајући број којој књижевној врсти припада дато дело:</p> <p>/ ___ / <i>Зимско јутро</i> 1) приповетка / ___ / <i>Чудесна справа</i> 2) еп / ___ / <i>Поп Ђира и поп Спира</i> 3) комедија / ___ / <i>Горски вијенац</i> 4) описна песма / ___ / <i>Грађанин племић</i> 5) роман / ___ / <i>Хасанагиница</i> 6) новела / ___ / <i>Дјевојка цара надмудрила</i> 7) балада / ___ / <i>Писма из Италије</i> 8) путопис</p>	
34.	<p>Заокружи слово испред наслова дела које припада тематском кругу епских народних песама о хајдучима:</p> <p>а) <i>Зидање Скадра</i> б) <i>Мали Радојица</i> в) <i>Деобе</i> г) <i>Ропство Јанковић Стојана</i></p>	
35.	<p>Напиши врсту риме остварене у наредној строфи песме Десанке Максимовић:</p> <p>„Куцнуо је час светог завета. Никада више видети нећу мили очински кров, ни слушати благог мајчинског савета ни с браћом младом кренути у лов.”</p> <p>Ова врста риме назива се _____.</p>	

36.	<p>Заокружи слово испред списка јунака народне песме <i>Диоба Јакшића</i>:</p> <p>а) Дмитар, Богдан, Анђелија б) Вукашин, Угљеша, Гојковица в) Пријезда, Мемед, Јелица</p>	_____
37.	<p>Пажљиво прочитај одломке наведених песама о Светом Сави и на местима исход њих напиши (допуни реченице) да ли припадају народној (усменој) или ауторској (писаној) књижевности:</p> <p>а) „Устани из хлеба, Свети Саво, из зрна соли; из овчјег руна, из вучје земље, из зделе млека, из пшенице и ражи!”</p> <p>Ови стихови припадају _____ књижевности.</p> <p>б) „Збор зборила господа хришћанска Код бијеле цркве Грачанице: ‘Боже мили, чуда великога! Куд се ђеде цар Немање благо Седам кула гроша и дуката.’ Ту се деси Немањићу Сава”</p> <p>Ови стихови припадају _____ књижевности.</p> <p>в) „То бејаше Растко. Син Немањин то је, Што је царске дворе оставио своје – Јер га љубав гони, јер га жеља слама, Да постане слугом Божијега храма.”</p> <p>Ови стихови припадају _____ књижевности.</p>	_____
38.	<p>Пажљиво прочитај наредне стихове песме и одговори на постављена питања:</p> <p>„Славуја твојих да није Врбе не би никад Нежне преко прага прешле Руку твојих да није Сунце не би никад У сну нашем преноћило”</p> <p>Име и презиме аутора ове песме је _____.</p> <p>Подврста лирске песме којој припада ово дело назива се _____ лирска песма.</p> <p>Врста строфе којом је испевана ова песма назива се _____.</p>	_____

39.	<p>Познајући поделу на књижевне родове и врсте прецртајте по једног уљеза у сваком од следећих низова:</p> <p>а) роман, новела, епиграма, приповетка, кратка прича</p> <p>б) <i>Биберче, Аждаја и царев син, Чардак ни на небу ни на земљи, Плава звезда, Златна јабука и девет пауница</i></p> <p>в) <i>Чиновникова смрт, Ламент над Београдом, Ваљка, Шала</i></p> <p>г) романса, химна, социјална песма, љубавна песма, дитирамб, родољубива песма</p>	
40.	<p>Наведени епски јунаци су у међусобиим родбинским, односно породичним односима. У кућицу поред имена јунака упиши број који одговара датом односу:</p> <p>/__/ Цар Душан и Милош Војиновић 1) отац и син</p> <p>/__/ Кнез Лазар и Вук Бранковић 2) ујак и сестрић</p> <p>/__/ Марко Краљевић и краљ Вукашин 3) таст и зет</p>	
УКУПНИ БРОЈ ПОЕНА		

Тест прегледали

1.	
2.	
3.	